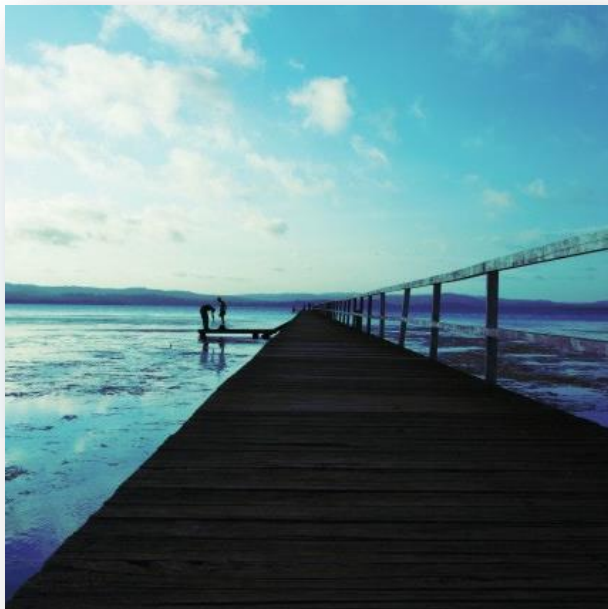

ÅLANDS
STATISTIK
OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Arbetsmarknadsbarometern 2016

Johan Flink

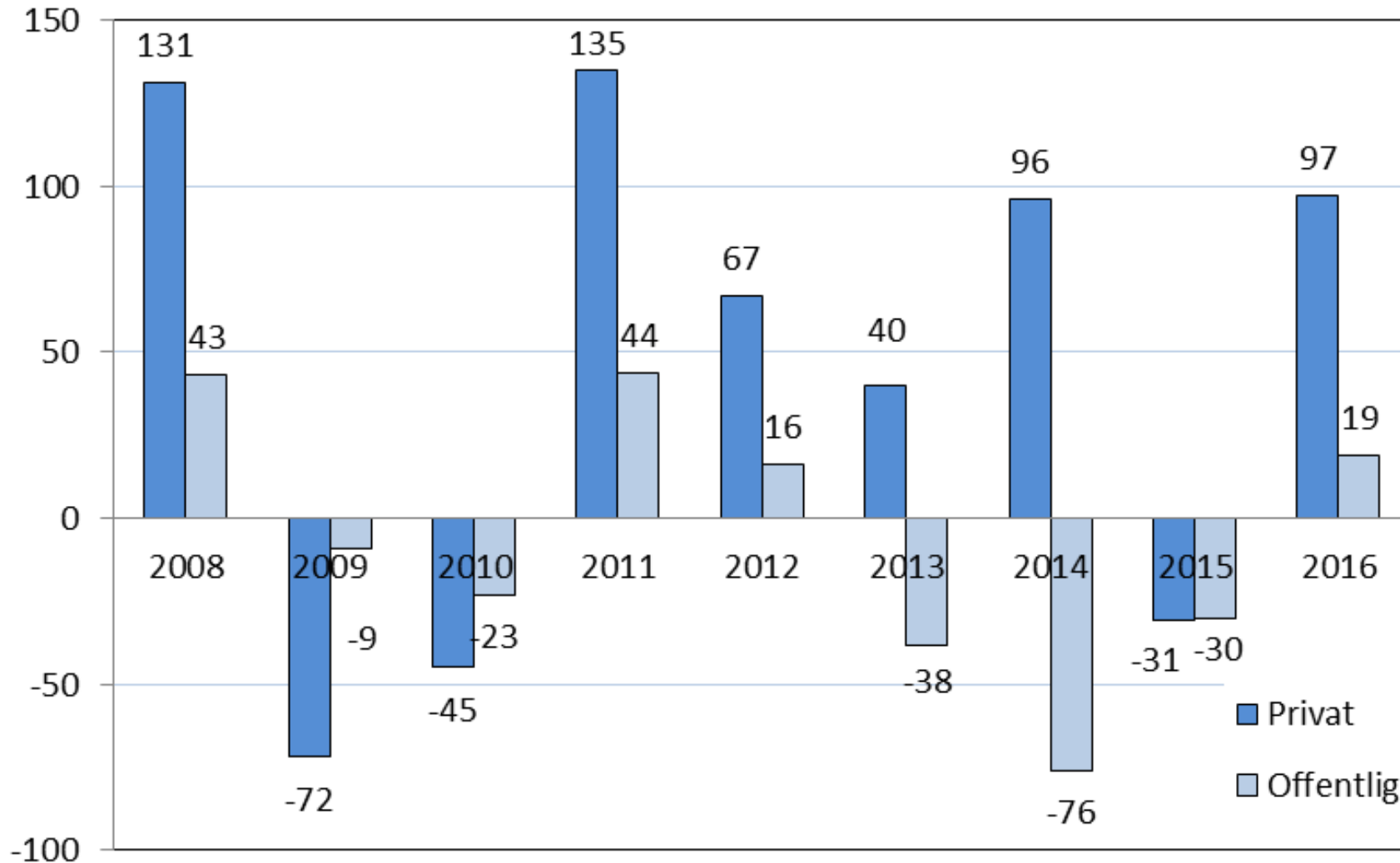
Fokus

- Volymförändring i den sysselsatta arbetskraften, per bransch/sektor
- Rekryteringsbehovet, per yrkesgrupper samt per bransch/sektor

Huvudresultat

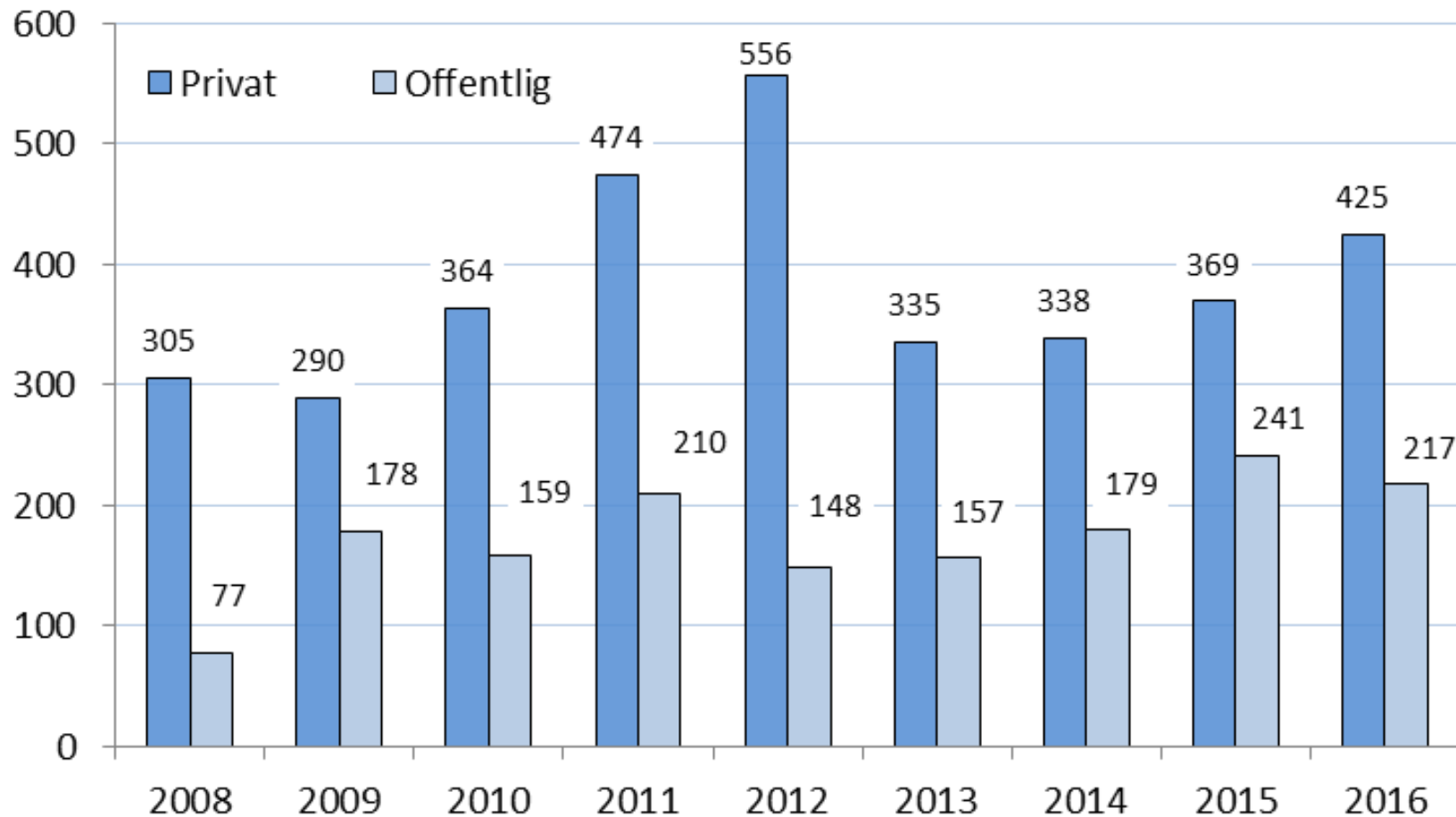
- Tillväxt av personalstyrkan inom både privat och offentlig sektor
- Tillväxt och en stor pensionskull väntas innebära ett högt rekryteringsbehov

Prognos över förändring (antal helårsverken) i den sysselsatta arbetskraftens volym i privat och offentlig sektor 2008–2016

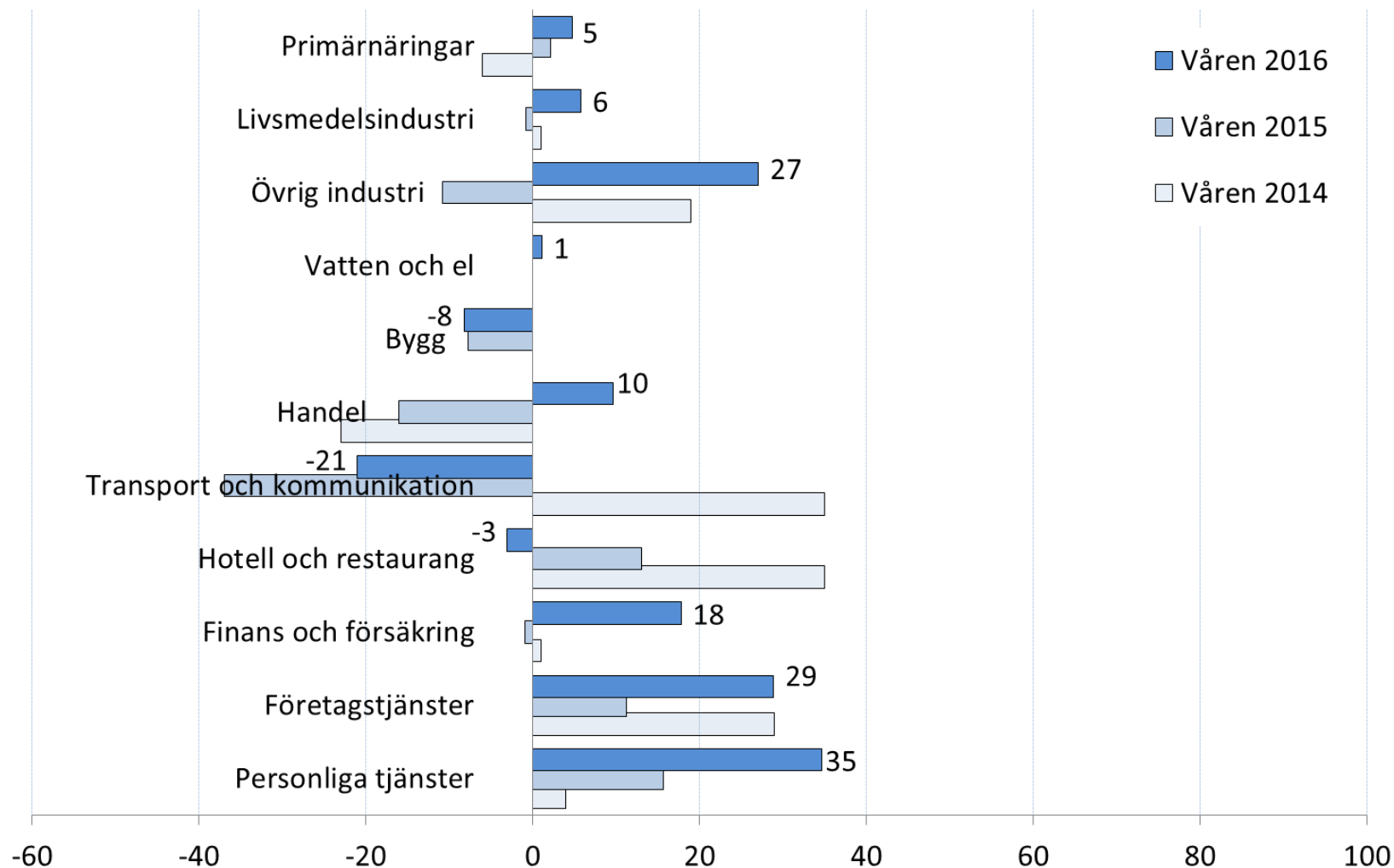
Kombination av tillväxt och pensioneringar skapar högt rekryteringsbehov i bägge sektorer

Figur. Förväntad rekrytering av arbetskraft (antal helårsverken) 2008–2016, efter sektor

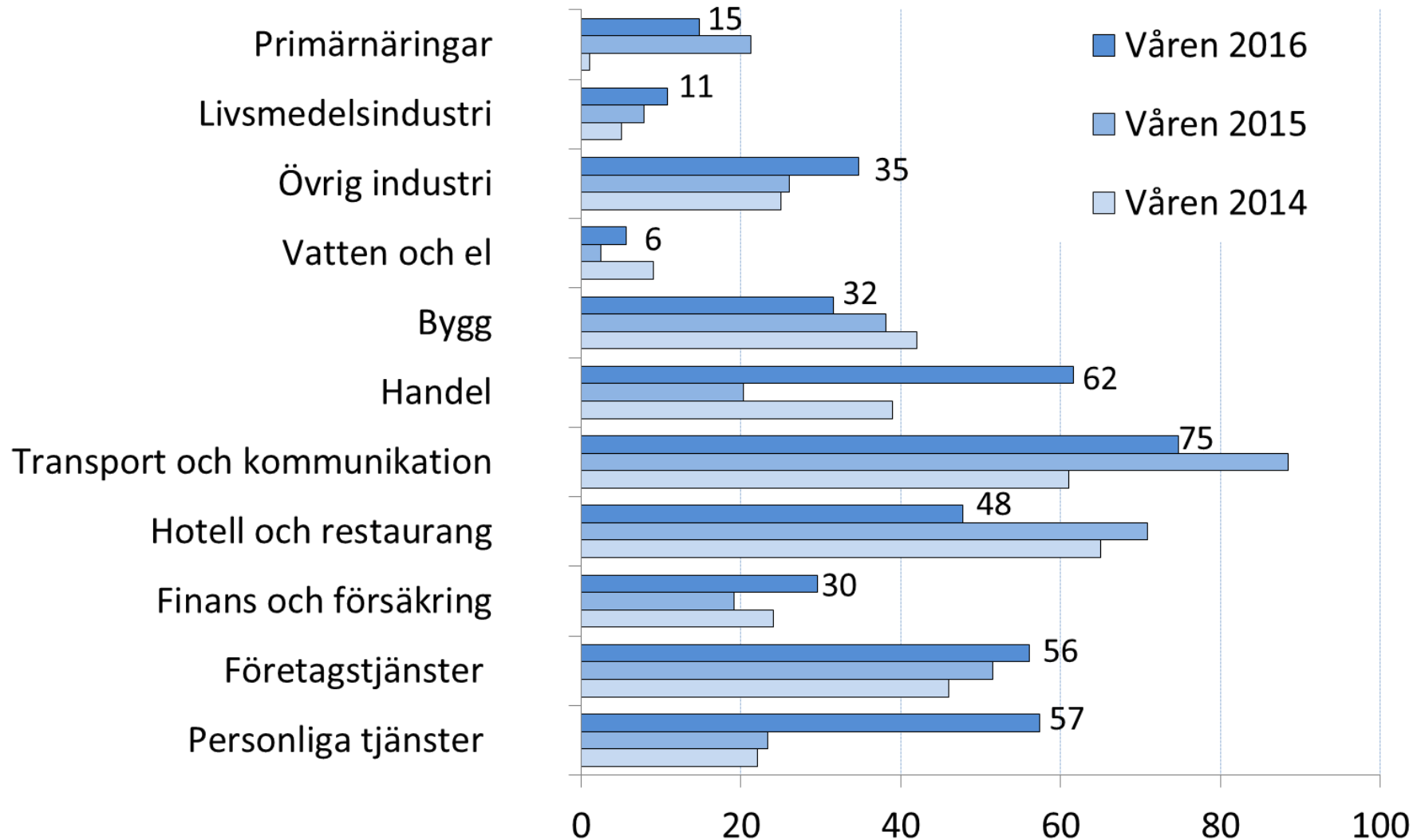
Positivare förväntningar på utvecklingen av personalstyrkans storlek inom privata näringslivet

Figur. Förväntad förändring av sysselsättningsvolymen (helårsverken) inom det privata näringslivet på Åland, på ett års sikt våren 2014, våren 2015 och våren 2016, efter bransch

Även högre förväntningar på rekryteringsbehovet i de flesta branscher

Figur. Förväntat rekryteringsbehov inom det privata näringslivet 2007–2016. Antal helårsverken.

Privatiseringsprocesser slutförda, första positiva förväntningarna på tillväxtförväntningarna sedan 2012

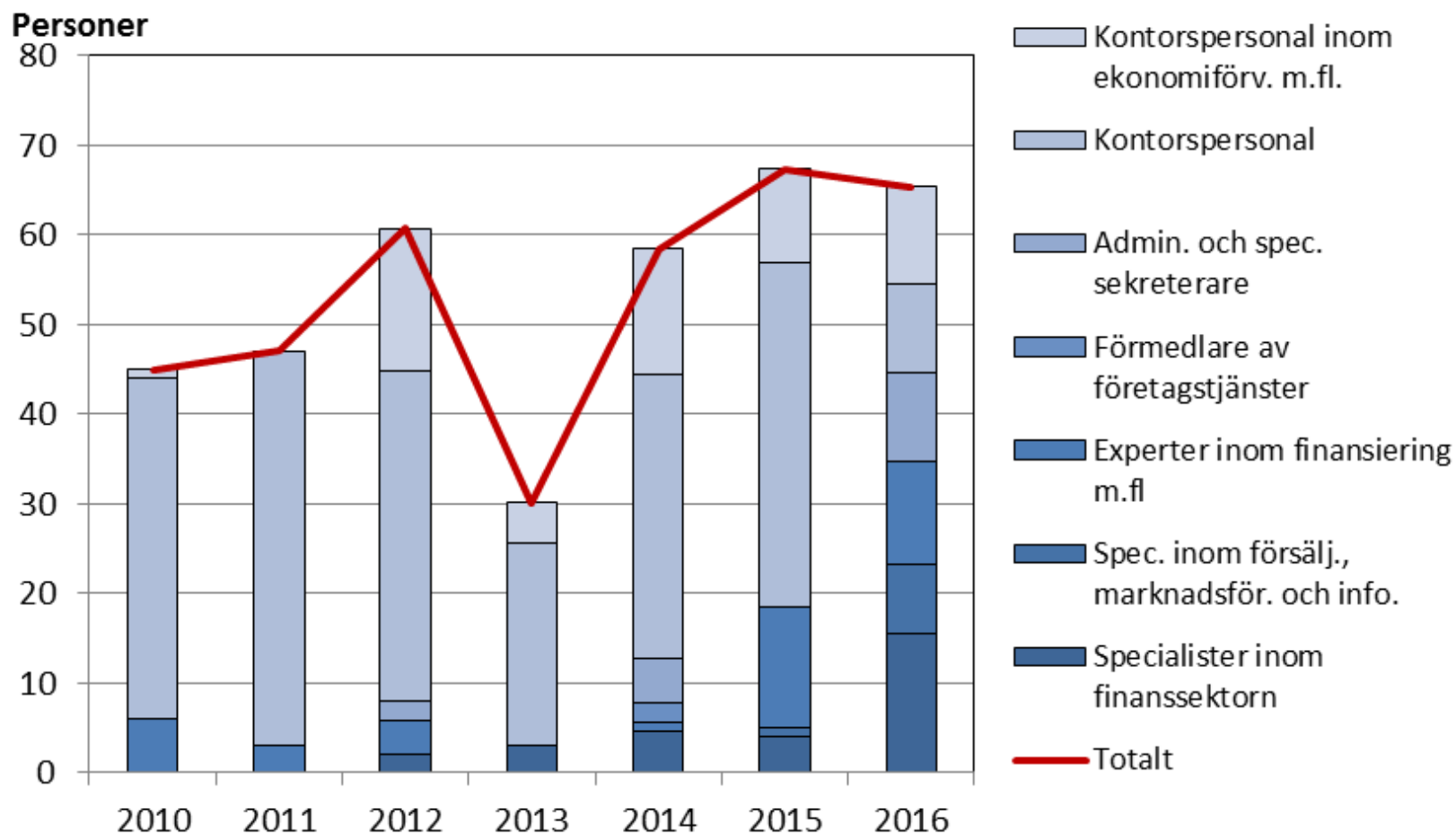
Tabell. Förväntad förändring av sysselsättningsvolymen och förväntat antal rekryteringar (omräknat till helårsverken) inom den offentliga sektorn, 2016

	Förändring		Rekrytering	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Totalt	19	0,5	217	6,0
Kommunsektorn	14	0,7	125	6,5
Landskapssektorn	8	0,5	84	5,5
Statliga sektorn	-3	-2,3	7	4,7

Satsningen på ytterligare specifiering av "kontorspersonal" verkar ha lyckats

Figur. Efterfrågan på olika typer av "kontorspersonal" 2010–2016

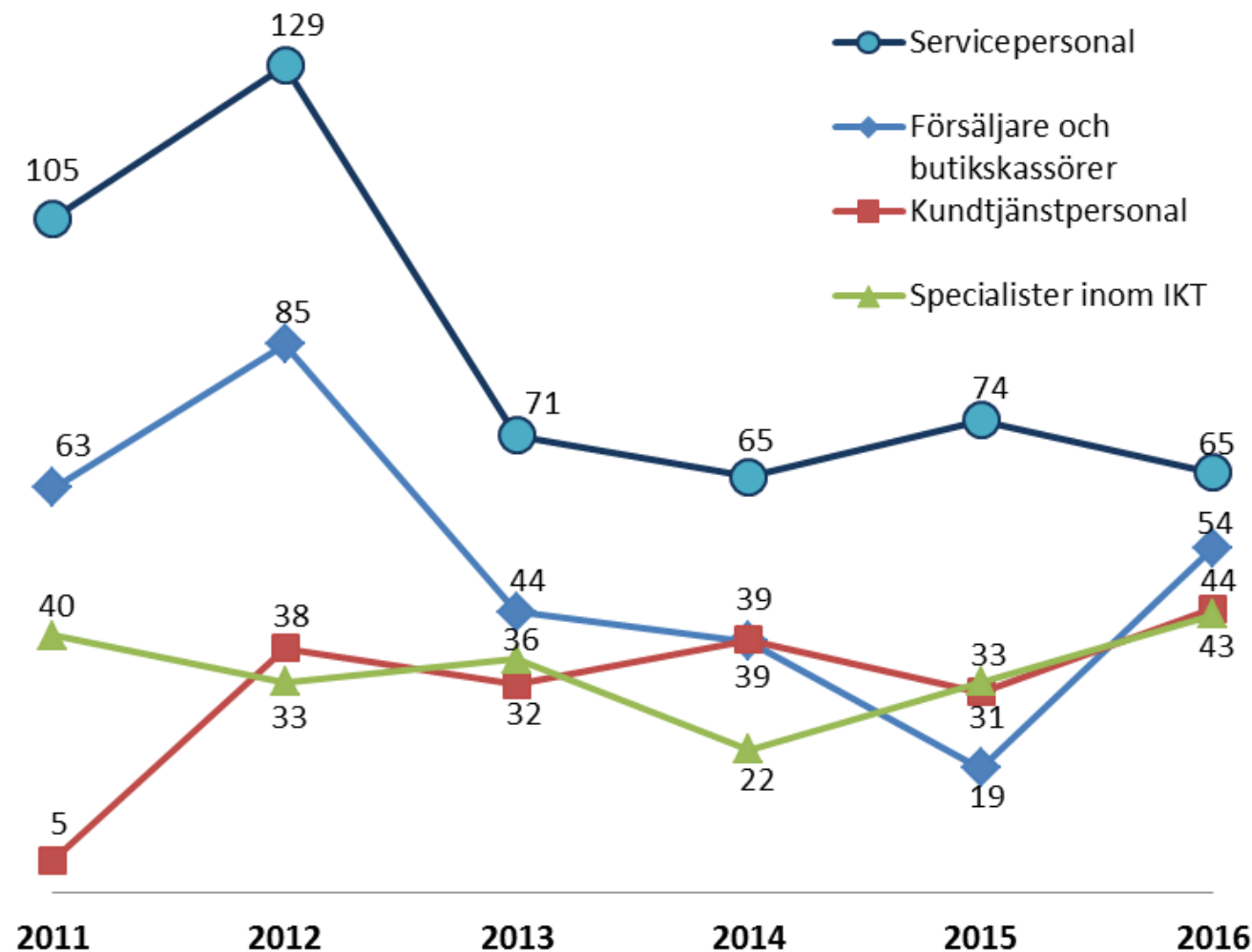

Vilka yrken väntas behöva rekryteras?

Servicepersonal fortsatt störst, negativ trend bruten för försäljare och butikskassörer

Figur. De mest efterfrågade yrkesgrupperna våren 2016 och deras efterfrågan 2011–2016 (tvåsiffrig ISCO 2010-nivå). Avser den förväntade efterfrågan 12 månader framåt

Det totala rekryteringsbehovet – detaljerad bild

Tabell. Det beräknade rekryteringsbehovet efter yrkesklass, på ett års sikt 2014–2016.

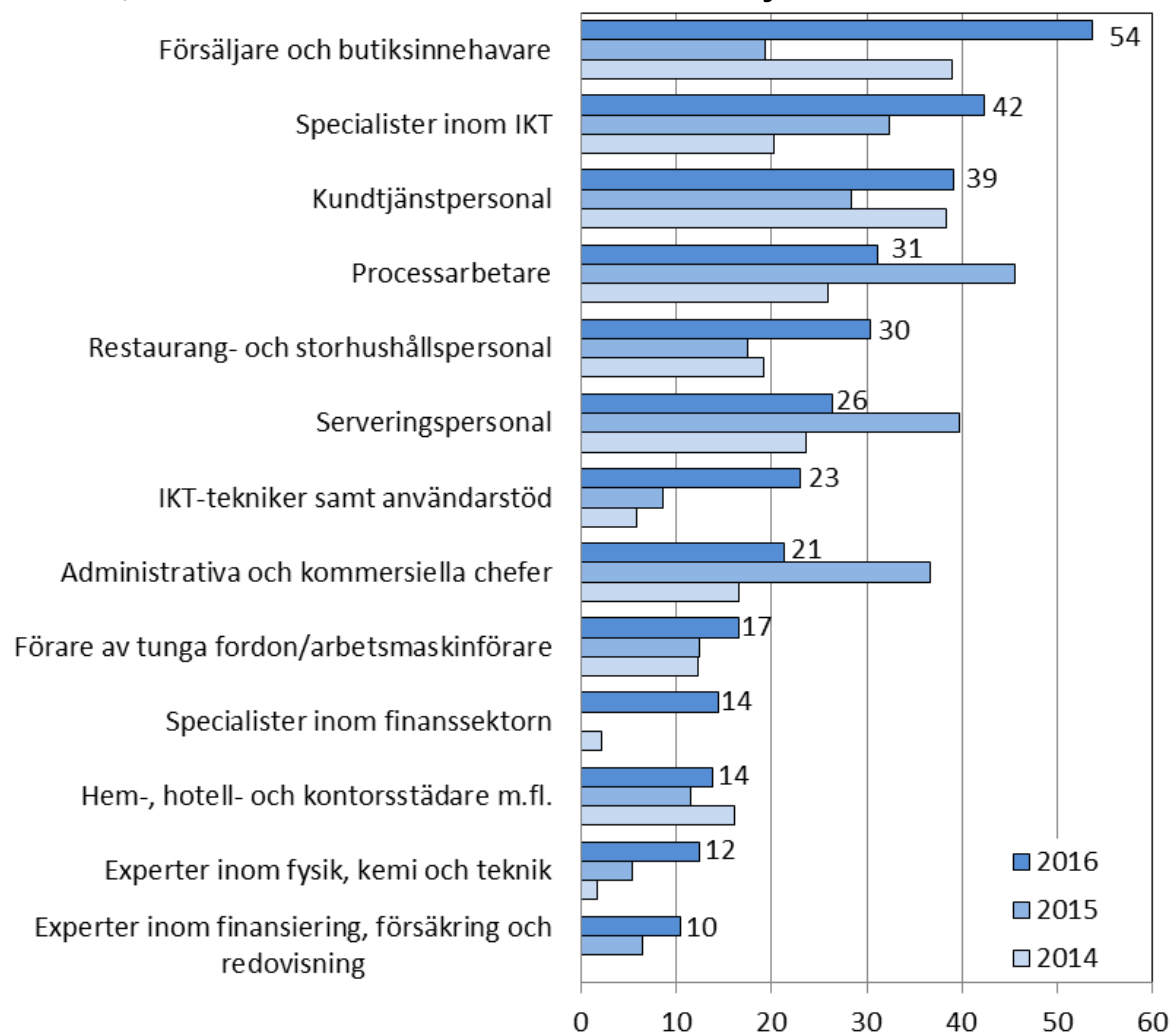
Rangordning efter antal helårsverken 2016

Yrkesgrupp (ISCO 2010)	2014	2015	2016	ISCO-kod
Totalt	517	610	642	
Försäljare och butiksinnehavare	39	19	54	522
Kundtjänstpersonal	39	31	44	42
Specialister inom IKT	22	33	43	25
Restaurang- och storhushållspersonal	25	25	36	512
Närvårdare, annan vårdpersonal och hemvårdare	15	32	33	532
Processarbetare	26	46	31	81
Serveringspersonal	24	40	26	513
Hem-, hotell- och kontorsstädare m.fl.	29	27	26	911
IKT-tekniker samt användarstöd	7	9	24	351
Administrativa och kommersiella chefer (ej VD)	18	39	23	12
Experter inom fysik, kemi och teknik	4	11	20	311
Barnskötare och skolgångsbiträden	11	20	19	531
Förare av tunga fordon/arbetsmaskinförare	14	14	18	833, 834
Specialister inom finanssektorn (inkl. utredare och budgetplanerare)	5	4	15	241
Chefer inom tillverkning, vård m.m.	6	14	13	13

Del av större tabell

De mest efterfrågade yrkesgrupperna inom privat sektor

Figur. Rekryteringsbehovet inom det privata näringslivet på Åland. De mest efterfrågade yrkesgrupperna 2014, 2015 och 2016. Antal helårstjänster.

Mindre pensionseffekt väntas jämfört med ifjol, men ändå ganska höga förväntningar för landskapssektorn

Tabell. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårsverken) av landskapsanställda, 2009–2016. Yrkesgrupper rangordnade efter behovets omfattning 2016

Yrkesgrupp (ISCO 2010)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	78	69	80	61	63	93	111	84
Sjukskötare	10	10	17	4	5	20	15	9
Specialister inom utveckling av administration och näringar	0	0	0	0	1	1	1	7
Hem-, hotell- och kontorsstädare m.fl.*	6	9	6	4	2	7	10	6
Avdelnings-, läkar- och byråsekreterare	0	0	0	2	0	5	7	6
Överskötare och avdelningsskötare	2	1	1	2	1	2	3	5
Läkare	10	6	10	11	9	11	7	4
Experter inom fysik, kemi och teknik	0	0	0	0	0	2	5	4
Arbetsledare inom byggverksamhet	0	0	0	1	1	5	2	4
Kundtjänstpersonal	0	0	2	1	0	1	1	4
Närvårdare, annan vårdpersonal och hemvårdare	11	10	3	4	1	1	2	4
Juridiska specialister	2	3	4	1	1	3	1	3
Specialister inom samhälls- och socialsektorn, m.fl.	2	0	4	1	3	3	6	2
Hälsovårdare	1	0	0	0	1	2	4	2
Barnmorskor	2	2	0	1	1	2	3	2
Fysioterapeuter m.fl.	1	0	0	0	0	1	2	2
Köksbiträden	0	0	0	0	1	1	2	2
Kontorspersonal inom ekonomi och lager (t.ex. löneräknare)	0	0	0	0	0	0	1	2
Skolgångsbiträden	0	0	0	0	0	0	0	2

*inkl. ISCO 91123 (sjukhus- och vårdbiträden)

Del av större tabell

Fortsatt högt rekryteringsbehov inom kommunsektorn

Tabell. Det förväntade rekryteringsbehovet (helårstjänster) inom kommunsektorn (inklusive skolsektorn och äldreomsorgen). Yrkesgrupper rangordnade efter behovets omfattning 2016

Yrkesgrupp (ISCO 2010)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	96	79	120	82	83	82	121	125
Närvårdare, annan vårdpersonal och hemvårdare	25	21	30	18	20	15	30	29
Barnskötare och skolgångsbiträden	6	8	10	13	11	11	20	17
Speciallärare	1	2	7	2	0	4	10	12
Lågstadielärare	10	6	12	7	4	9	18	11
Gymnasie- och högstadielärare	13	7	3	5	4	5	6	7
Hem-, hotell- och kontorsstädare m.fl.	1	6	8	2	3	6	5	6
Byrå- och avdelningschefer, m.fl.	0	0	0	2	1	1	2	6
Restaurang och storhushållspersonal	2	3	5	3	3	4	3	5
Specialister inom samhälls- och socialsektorn, m.fl.	2	1	2	1	1	4	2	5
Chefer inom utbildning (inkl. Rektorer)	1	2	1	0	0	0	3	5
Experter inom fysik, kemi och teknik	2	6	6	0	1	0	1	4
Förskollärare/Barntädgårdslärare	8	4	7	8	10	1	3	3
Ekonomi- och personalchefer, m.fl.	8	3	4	2	3	1	2	2
Sjukskötare, barnmorskor m.fl.	2	0	3	4	5	1	2	2
Kontorspersonal	5	3	8	3	1	3	2	2
Medhjälpare inom gruvdrift och byggverksamhet	0	0	1	0	0	0	0	2

Del av större tabell

Ett normalår för den statliga sektorn

Tabell. Det förväntade rekryteringsbehovet till den statliga sektorn (helårstjänster) 2009–2016. Yrkesgrupper rangordnade efter behovets omfattning 2016

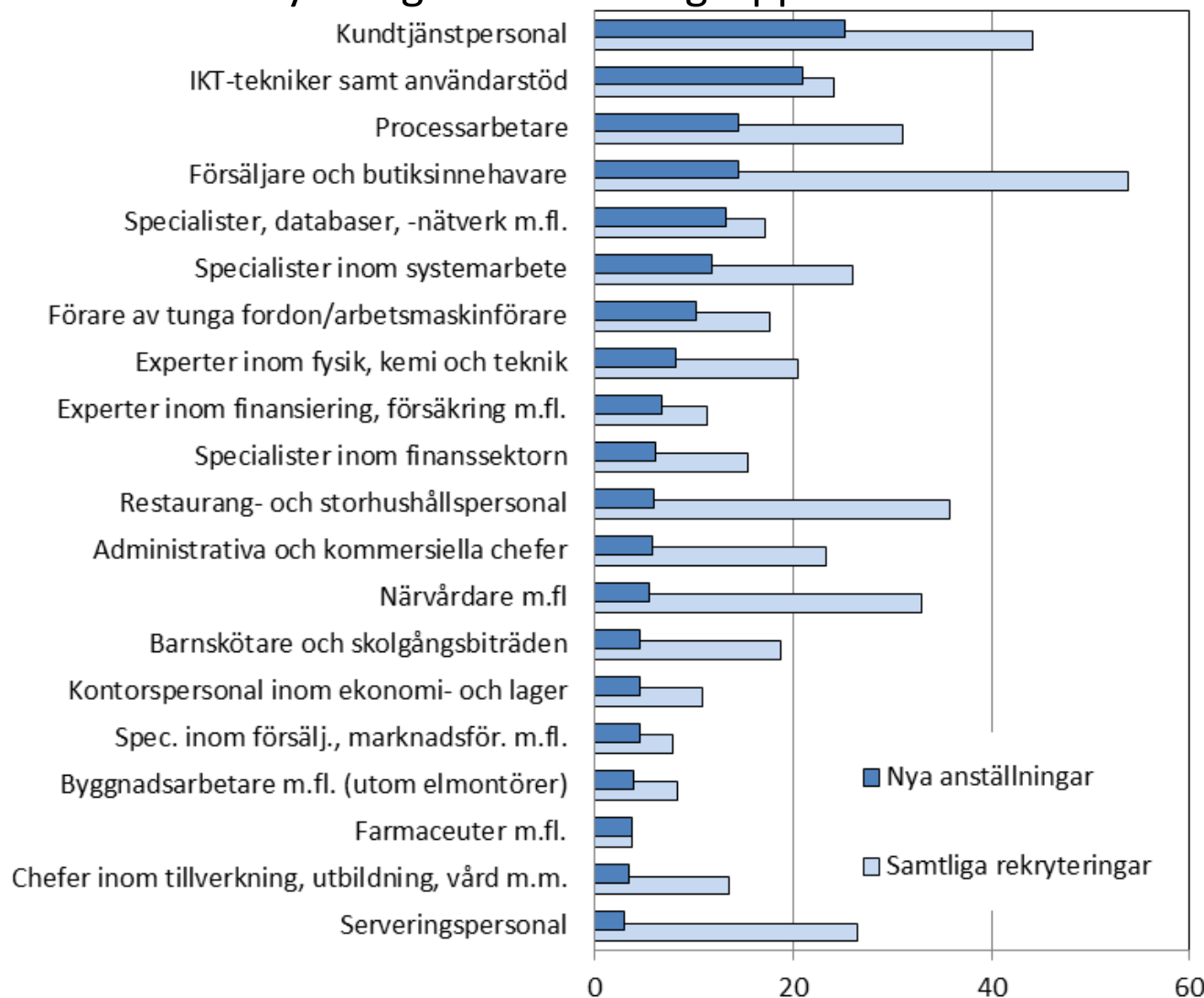
Yrkesgrupp (ISCO 2010)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt	5	10	10	5	13	4	10	7
Juridiska specialister	0	0	3	1	3	2	2	3
Tulltjänstemän och sjöbevakare	2	4	0	0	1	0	2	3
Kontorspersonal	1	1	2	1	2	1	4	1
Byrå-, avdelnings-, myndighetschefer, m.fl.	0	0	0	0	2	1	1	0
Annan kontors- och kundtjänstpersonal	0	0	0	0	2	0	0	0
Försäkringshandläggare m.fl.	0	1	0	0	1	0	1	0
Skatteberedare och -inspektörer	0	2	1	1	1	0	0	0
Kundtjänstpersonal	0	0	2	0	1	0	0	0
Ekonomi- och personal- och enhetschefer, m.fl.	0	0	1	1	0	0	0	0
Arkitekter, planerare och lantmätare	0	1	1	0	0	0	0	0
Rättegångsombud och utredningsmän	2	0	0	1	0	0	0	0
Fordons-/arbetsmaskinförare	0	1	0	0	0	0	0	0

- Totala antalet rekryteringar består både av ersättande rekryteringar och helt nya anställningar

Uppskattning av inom vilka yrken som flest nya anställningar väntas

Figur. De grupper där det uppskattas skapas flest nya anställningar, samt det totala rekryteringsbehovet för grupperna.

-**Expanderande**

-**Ersättande** p.g.a.
Personalomsättning/
säsongarbete

-**Ersättande** p.g.a.
avgångar, t.ex.
pension

Yrken som förväntas bli svåra att få tag på inom privata näringslivet

- Yrkeschaufförer
- Kockar
- Olika typer av ingenjörer
- Olika operatörer/montörer, t.ex. Inom industri och vvs
- Maskinchefer och –manskaper
- Olika typer av personal inom IT
- Experter och specialister inom vatten och el samt finans och försäkring

Yrken som förväntas bli svåra att få tag på för offentlig sektor

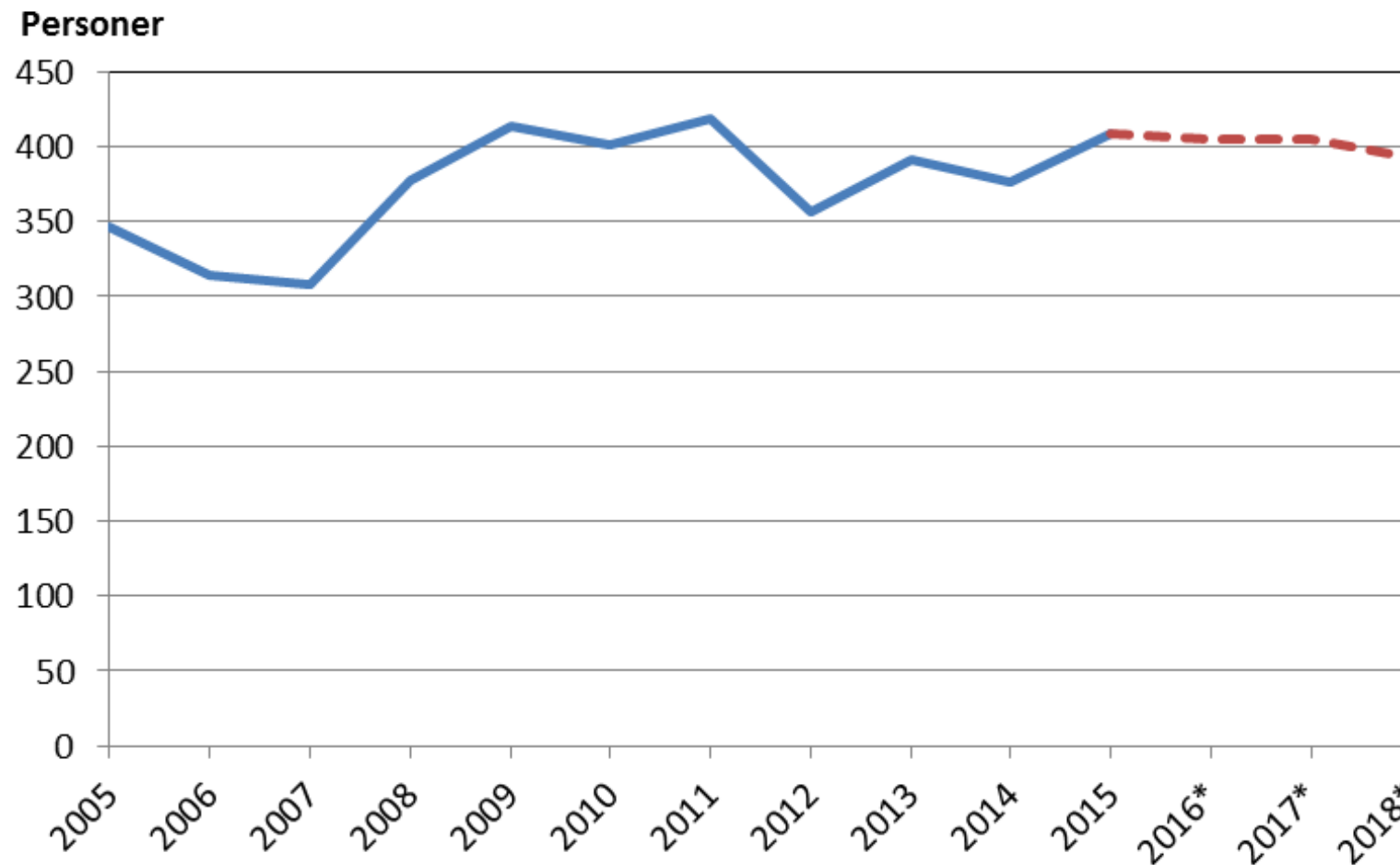
- Olika typer av ingenjörer; ex. Bygg-, el-, och teknik-.
- Specialister inom IKT
- Närvårdare
- Socialarbetare
- Rektorer , lärare, skolpsykolog
- Jurister
- Inom sjöbevakningen svenskspråkig personal villig att arbeta på Åland

Pensioneringar en stor orsak till rekryteringsbehovet

Ett fortsatt högt antal pensioneringar väntas, särskilt de två kommande åren

Figur. Pensionsavgångar på Åland, 2005-2018 (prognos 2016-2018)

Lönestatistiken visar att flera yrken har stora andelar äldre

Tabell. Andel personer över 55 år i olika yrkesgrupper

Yrkesgrupp (ISCO 2010)	Andel över 55 år (Procent)
Bibliotekarier, arkivarier och specialister inom museisektorn	40
Administrativa och specialiserade sekreterare	36
Högre tjänstemän och organisationschefer	36
Hem-, hotell- och kontorsstädare m.fl.	33
Universitets- och högskollärare	33
Specialister inom vårdarbete (t.ex. Över- och avdelningskötare)	33
Fartygs-, flyg- och hamntrafikbefäl och -ledare	33
Chefer inom företagstjänster och administration	32
Arbetsledare inom städning och fastighetsskötsel	31
Chefer inom tillverkning, utbildning, vård m.m.	31
Verkställande direktörer och verkschefer	30
Andra specialister inom undervisning	30
Läkare	30
Kontorspersonal inom transport och lager	30
Specialister inom administration	29
Närvårdare, annan vårdpersonal och hemvårdare	28
Produktionschefer inom industri, byggverksamhet och distr.	26
Kassapersonal m.fl.	26
Köks- och restaurangbiträden	26
Barnskötare och skolgångsbiträden	26

Gäller heltidsanställda och yrkesgrupper med minst 20 personer. Den privata sjöfarten är inte inkluderad. Däcksmanskap inom skärgårdstrafiken fanns med i originaldatat eftersom driftsprivatseringen ännu inte var genomförd.

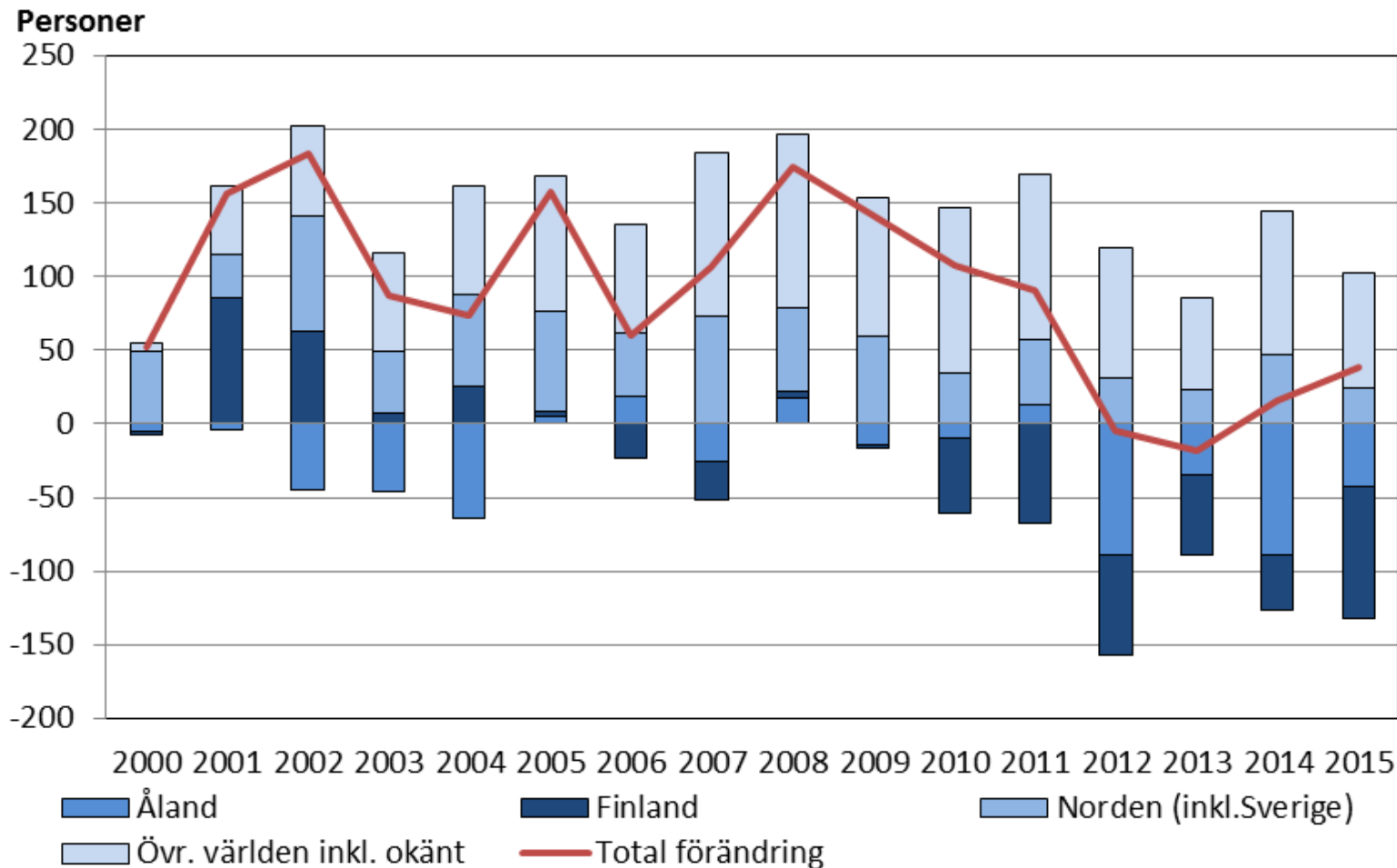
Återväxten på ålänningar inte tillräckligt stor för att täcka upp pensioneringarna

- Förväntade pensioneringar: ca 400/år
- Antal ungdomar boende på Åland: ca 330-350/årgång

Inflyttning har varit avgörande för bibehållandet av storleken på befolkningen i arbetsför ålder

Figur. Befolkning 18–64 år efter födelseland, förändring per år

Fortbildung

Ökning i transportbranscher höjer totala fortbildningsfrekvensen

Tabell. Andelen som fortbildar sig per år i det privata näringslivet, efter bransch 2007–2016 (procent)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	<i>Medeltal</i>
Totalt	25	31	23	26	30	32	30	33	35	40	30
Primärnäringsar	34	33	23	17	23	16	48	38	23	24	28
Livsmedelsindustri	19	11	27	42	47	47	42	20	31	28	31
Övrig industri	27	33	16	27	28	32	23	41	34	20	28
Vatten och el	52	40	26	43	52	59	54	49	52	62	49
Bygg	20	19	20	18	27	20	26	33	31	24	24
Handel	21	23	24	21	26	25	31	25	19	28	24
Transport och kommunikation	25	31	15	27	22	27	31	31	44	63	32
Hotell och restaurang	19	15	12	17	19	23	18	13	12	18	17
Finans och försäkring	30	50	59	49	44	54	63	27	13	41	43
Företagstjänster	.	.	.	31	34	32	40	42	43	42	38
Personliga tjänster	.	.	.	47	56	54	56	61	74	56	58
Övrig service	29	35	43	.	.	.	.	.	.	.	36

Anm.: En ny branschindelning genomfördes 2010. Kategorin 'övriga tjänster' ersattes av företagstjänster och personliga tjänster. Uppgifterna för 2010 reviderades våren 2011

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

Höga fortbildningsfrekvenser för samtliga delar av den offentliga sektorn

Tabell. Fortbildningsfrekvensen inom den offentliga sektorn, procentandelar 2010–2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Medeltal
Totalt	50	54	47	43	47	46	58	48
Kommunsektorn	49	51	46	46	46	54	63	49
Landskapssektorn	53	59	48	39	48	36	51	47
Staten	23	30	39	54	48	47	56	40

Anm.: Talen är avrundade

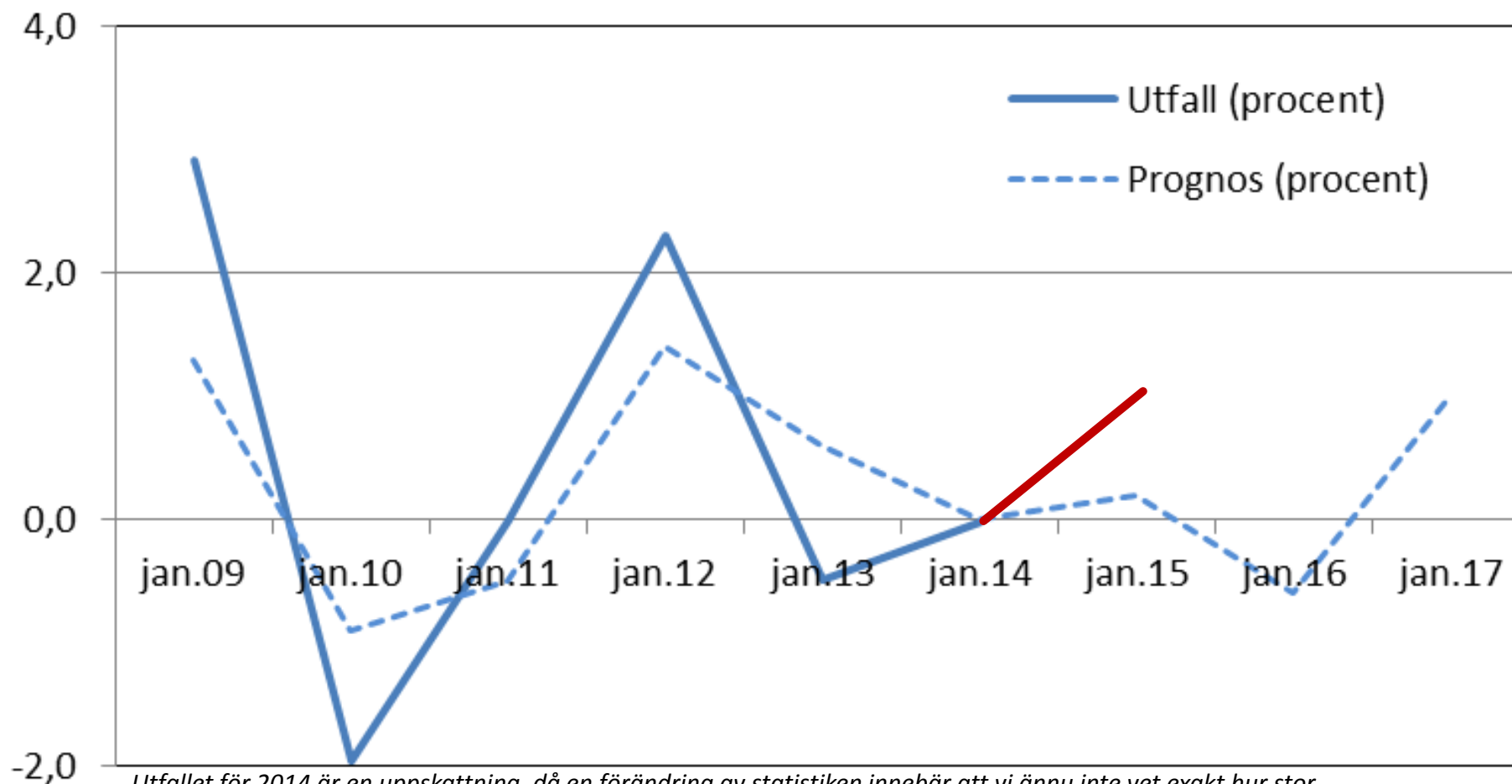
Källa: ÅSUBs arbetskraftsenkäter

Validering av utländska yrkeskvalifikationer inom den offentliga sektorn

- Ett fåtal valideringsfall per år för de flesta enheter
- En viss ökning har väntats genom åren

Prognosen har korrekt förutsett riktningen

Figur. Sysselsatt arbetskraft. Årlig procentuell förändring, utfall och prognos, 2008-2016

Utfallet för 2014 är en uppskattning, då en förändring av statistiken innebär att vi ännu inte vet exakt hur stor förändringen var jämfört med 2013.

Tack för visat intresse!

www.asub.ax

www.facebook.com/AASUB